

Schoolveiligheidsplan OBS De Huet

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Stichting IJsselgraaf	3
<i>Visie</i>	3
3. Doelstellingen	4
4. Preventief beleid	4
<i>Pedagogisch handelen</i>	4
<i>Het stimuleren van gewenst gedrag</i>	4
<i>Werkvormen</i>	5
<i>Afspraken over gedrag</i>	5
<i>Leerlingenzorg en samenwerken met partners buiten school</i>	5
<i>Signaleren van problemen op sociaal-emotioneel gebied</i>	6
5. Curatief beleid	6
6. Klachtenregeling	7
<i>Vertrouwenspersoon</i>	7
<i>Registratie en evaluatie</i>	7
<i>Arbo-coördinator</i>	8
7. Privacy	8
8. Bijlagen	9
<i>Bijlage 1: Pestbeleid en pestprotocol OBS De Huet</i>	9
<i>Bijlage 2: Protocol Veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met sociale media</i>	15

Met het opstellen van regels en afspraken is een veilige school geen vanzelfsprekendheid. Vergelijkbaar met het verkeer, kunnen regels en afspraken de dagelijkse gang van zaken stroomlijnen, maar vormen zij geen waarborg voor echte veiligheid. Veiligheid hangt vooral af van de manier waarop wij met elkaar omgaan.

Samen zorgen we voor goed onderwijs op een veilige, plezierige school. In school hebben we te maken met het gedrag van leerlingen, ouders en leerkrachten. In de praktijk van alle dag zien we dat er heel veel goed gaat. Leerlingen spelen en werken met elkaar, helpen elkaar, lachen met elkaar en troosten elkaar wanneer dat nodig is. In de klassen wordt er samen met de leerkrachten gewerkt, ontdekt, worden gevoelens met elkaar besproken, wordt er van elkaar geleerd. Door de betrokkenheid van leerkrachten, de kinderen en hun ouders kunnen we met elkaar tijdig problemen signaleren, oplossingen bedenken en veel bereiken. Overal waar gewerkt wordt, zijn echter wel eens misverstanden, of worden fouten gemaakt.

Dit plan beschrijft hoe wij op school een veilige school proberen te creëren en te behouden. Een school waar een ieder kan spelen, leren en werken zonder zich zorgen te hoeven maken over pesten of 'erbij' horen, agressie of intimidatie.

Stichting IJsselgraaf

De wet verplicht schoolbesturen om te zorgen voor sociale veiligheid op hun scholen.

Dat betekent dat de stichting:

1. Een gedegen Arbo-beleid voert
2. De veiligheid van leerlingen op school monitort met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft
3. Er zorg voor draagt dat tenminste de volgende taken belegd zijn:
 - Het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten
 - Het fungeren van als aanspreekpunt in het kader van pesten

Visie

“De visie van Stichting IJsselgraaf is dat de bij de scholengroep aangesloten scholen voortdurend serieus aandacht geven aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag.

Als organisatie blijven wij kritisch naar onszelf kijken, en zorgen wij ervoor dat elk incident leidt tot verkleining van de kans op nieuw grensoverschrijdend gedrag. Wij doen dit in een cultuur waarin zowel leerlingen als medewerkers aan het denken worden gezet over hun houding en handelen en waarin hier open over wordt gecommuniceerd.

Dit vertaalt zich in betrokken zijn bij elkaar in een omgeving waar iedereen binnen de gestelde normen zichzelf durft en kan zijn. Een gemeenschap zoals omschreven, is voor onze scholen de basis en het fundament voor sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling. Veiligheid is verbonden aan het sterke pedagogische klimaat van onze scholen en hiermee wordt geïnvesteerd in de betrokkenheid en het stimuleren van de ontwikkeling van de leerlingen.

Deze visie loopt als een rode draad door onze gehele organisatie.”

Doelstellingen

OBS De Huet streeft naar een veilige leer- en werkomgeving, want een veilige school komt ten goede aan de ontwikkeling en het welbevinden van alle leerlingen en aan het welbevinden van het personeel.

- Iedereen die werkt op onze school, onderwijs volgt bij ons op school of op een andere manier deel uitmaakt van onze gemeenschap onthoudt zich van elke vorm van ongewenst gedrag (elke vorm van pesten, (seksuele) intimidatie, racisme, discriminatie, agressie en geweld)
- Onze school neemt maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen (preventief) en te bestrijden (curatief)
- Ouders worden geïnformeerd over het beleidsplan en de protocollen, via de schoolgids en/of de website
- Onze leerkrachten bespreken de gedragsregels regelmatig met de leerlingen
- Aan iedere leerling wordt de zorg en aandacht geboden die nodig is om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen

Preventief beleid

Pedagogisch handelen

Het uitdragen van normen en waarden is een verantwoordelijkheid van iedere leerkracht en zijn of haar voorbeeldgedrag is daarbij cruciaal. Leerkrachten helpen op deze manier leerlingen om vormings- en opvoedingsdoelen te bereiken.

De leerkrachten van onze school zijn toegerust om sociale veiligheid aan te pakken.

Zij beschikken over vaardigheden om te praten over lastige onderwerpen met leerlingen en ouders.

Zij weten wat signalen zijn van sociale onveiligheid en zijn in staat om bijvoorbeeld goede maatregelen te nemen om pestgedrag tegen te gaan.

Leerkrachten volgen cursussen en worden gecoacht wanneer dat nodig is.

Binnen OBS De Huet zijn ouders, leerlingen en personeel samen verantwoordelijk voor het pedagogisch klimaat. Zij worden niet alleen op de hoogte gehouden van het beleid, maar hebben ook een rol bij het vormgeven en uitvoeren daarvan.

Het stimuleren van gewenst gedrag

Wij geloven dat een positieve sfeer in een groep, waarin we positief gedrag stimuleren, bijdraagt aan een veilige school.

We leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen keuzes en gedrag (persoonlijk leiderschap) en wijzen hen op de effecten van gedrag. Dit doen we vanuit vertrouwen.

Niet altijd hebben we in de gaten welke effecten ons gedrag op een ander heeft. Hoe beter we elkaar kennen, des te groter de kans dat we op een plezierige, veilige manier met elkaar om kunnen gaan.

Dit geldt natuurlijk niet alleen voor kinderen op school. Ook voor alle volwassenen die bij de school betrokken zijn, gelden deze basisprincipes.

Op OBS De Huet hebben we de volgende doelstellingen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling:

1. De leerlingen leren met hun mogelijkheden en grenzen om te gaan
 - Ze hebben zelfvertrouwen
 - Ze kunnen gedragsimpulsen beheersen
 - Ze kunnen en durven voor zichzelf en anderen op te komen
2. De leerlingen leveren een positieve bijdrage in de groep
 - Ze gaan respectvol met anderen om
 - Ze handelen naar algemeen geaccepteerde normen en waarden

- Ze respecteren verschillen in levensbeschouwing en cultuur
 - Ze durven in de groep voor hun eigen standpunt uit te komen
 - Ze houden rekening met de gevoelens en wensen van anderen
 - Ze durven in de groep steun te geven aan iemand met een afwijkend standpunt
 - Ze nemen verantwoordelijkheid voor te verrichten taken
3. De leerlingen weten dat zijzelf en andere mensen sociale en affectieve behoeften hebben
- Ze kunnen opkomen voor zichzelf
 - Ze kunnen rekening houden met anderen

Werkvormen

Wij gebruiken op onze school de Kanjertraining, die we hebben aangevuld met activiteiten die door de IB'er en de gedragspecialist tot een jaarplan zijn gemaakt.

Op deze manier komen de bovenstaande thema's jaarlijks aan bod in alle groepen.

We gebruiken daarvoor allerlei activerende werkvormen die beschreven staan in de Kanjertraining.

Op deze manier creëren wij een sfeer van vertrouwen in de groep, waarbinnen kinderen gemotiveerd en actief veel kennis, inzicht en vaardigheden opdoen.

Afspraken over gedrag

Wij vinden dat het voor de duidelijkheid van kinderen, ouders en leerkrachten goed is om (omgangs)regels vast te leggen. Op deze manier kunnen we elkaar aanspreken op het naleven van deze gezamenlijk vastgestelde regels.

Bij ons op school gelden de volgende afspraken:

- *We vertrouwen elkaar*
- *We helpen elkaar*
- *We werken samen*
- *We hebben respect voor elkaar en elkaars spullen*
- *Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt*

In alle klassen worden aan het begin van het jaar regels opgesteld met de kinderen die ook zichtbaar in de klas hangen.

Zo kunnen we ook aan de ouders van de leerlingen duidelijk maken hoe binnen onze school wordt omgegaan met de aan ons toevertrouwde leerlingen en met andere betrokkenen binnen onze school.

Naast de gedragsregels op onze school, gelden er nog een aantal basisgedragsregels:

- Wij onthouden ons van elke vorm van verbale en fysieke agressie, geweld en/of seksuele intimidatie
- Wij pesten niet
- Wij tolereren geen vuurwerkbezit
- Wij tolereren geen wapenbezit

Leerlingenzorg en samenwerken met partners buiten school

Veiligheid wordt in het onderwijs ook genoemd in relatie tot leerlingenzorg. Onze school is voor leerlingen met een ingewikkelde thuissituatie of met leer- en gedragsproblemen een veilige plek. Wij zorgen voor begeleiding die gericht is op het optimaliseren van de leermogelijkheden en de leeromgeving van elke leerling. Wanneer er sprake is van een ingewikkelde thuissituatie kan er door onze school een beroep gedaan worden op schoolmaatschappelijk werk, een buurtcoach of een andere zorginstantie (die al bij het gezin betrokken is).

In de samenwerking tussen de school en ketenpartners (politie, jeugdzorg en maatschappelijk werk), is duidelijk wat de grenzen zijn van de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen die

samenwerken. Duidelijk is waar de verantwoordelijkheid van de school stopt en wanneer de school doorverwijst naar ketenpartners zoals jeugdzorg.

De school draagt hierbij zorg voor een optimale sociale en veilige leeromgeving en betrokkenheid naar leerlingen, leerkrachten en ouders. Externe partijen zijn niet alleen van belang om te betrekken bij interventies gericht op het aanpakken van incidenten en in situaties van onveiligheid, maar ook om mee te helpen om vorm te geven aan beleid voor sociale veiligheid en onze school te ondersteunen bij het bevorderen van sociale veiligheid

Signaleren van problemen op sociaal-emotioneel gebied

De basis voor het signaleren van problemen vormen de observaties van de leerkrachten in de klas en op het plein. In het dagelijks werk met de kinderen en in de contacten met de ouders worden zij het eerste geconfronteerd met problemen in de ontwikkeling van leerlingen.

Wanneer de problemen niet eenvoudig op te lossen zijn, gaan leerkrachten hierover in gesprek met de IB'er.

Eén keer per jaar nemen we bij de leerlingen van groep 3 t/m 8 een sociogram af.

Twee keer per jaar meten we de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

Daarvoor gebruiken we het IEP-leerlingvolgsysteem. Dit geeft een beeld van de sociale en emotionele vaardigheden en ontwikkeling van de leerling. Belangrijke aspecten die terugkomen in het profiel van de leerling zijn het beeld dat de leerling van zichzelf heeft, de manier waarop de leerling daarmee omgaat en de rol die de leerling aanneemt in sociale situaties. Ook het omgaan met en inleven in de gevoelens van jezelf en de ander wordt in beeld gebracht.

Daarnaast meten we in groep 5 t/m 8 jaarlijks de sociale veiligheid die leerlingen ervaren.

Ook hiervoor gebruiken we het IEP-leerlingvolgsysteem.

De resultaten hiervan worden met het team en ouders gecommuniceerd.

Wanneer hier opvallende dingen naar voren komen, bespreken we dit in het team en spreken we af welke acties er ondernomen moeten worden en door wie. De IB'er de gedragspecialist spelen hierbij een belangrijke rol.

Curatief beleid

Het tijdig signaleren, begrenzen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat situaties niet escaleren en de gevolgen voor slachtoffers zoveel mogelijk beperkt worden.

Op het moment dat duidelijk is dat een leerling gedrag vertoont dat op school niet getolereerd wordt, heeft een leerkracht, maar ook elke andere medewerker op school, de taak in actie te komen.

Op onze school hebben we afspraken gemaakt over welke actie volgt op incidenten.

Deze acties zijn beschreven in een aantal protocollen en maatregelen.

1. Er is een protocol vastgesteld voor opvang bij ernstige incidenten (ontruimingsplan)
2. Er is een protocol vastgesteld voor melding van pesten (dreigen met) agressie of geweld (verbaal en fysiek), discriminatie of seksuele intimidatie
3. Er is een protocol vastgesteld voor veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met Social Media
4. Er is een procedure vastgesteld voor schorsing en verwijdering van leerlingen
5. We hebben duidelijke afspraken over hoe we omgaan met signalen van huiselijk geweld.
6. Voor ernstige incidenten zijn er vertrouwenspersonen aanwezig, die cursussen volgen om zich te specialiseren in hun taak
7. Er kan hulp ingeroepen worden van externe hulpverleners

Deze protocollen zijn eigenlijk concrete handelingsplannen gebaseerd op de visie van onze school.

Medewerkers wegen voortdurend af of gedrag van leerlingen nog toelaatbaar is, of een grens overschrijdt. Leerkrachten weten op welke signalen er gelet moet worden, ze weten wanneer ze actie moeten ondernemen en wat ze moeten doen. Ze weten wanneer ze contact op moeten nemen met ouders. Ook delen ze hun ervaringen met collega's, zodat iedereen een compleet beeld heeft van wat er speelt en welke acties er worden ondernomen.

Bijlagen:

- ✓ *Bijlage 1: Pestbeleid en pestprotocol OBS De Huet*
- ✓ *Bijlage 2: Protocol Veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met sociale media (IJsselgraaf)*

Klachtenregeling

Vertrouwenspersoon

Overall waar gewerkt wordt zijn wel eens misverstanden of worden fouten gemaakt.

Ons streven is dat elke leerkracht de kinderen en ouders altijd serieus neemt en goed luistert om samen naar de best mogelijke oplossing te zoeken.

De intern vertrouwenspersoon is aangesteld om er zorg voor te dragen dat klachten van ouders, leerkrachten of kinderen serieus genomen worden en op een passende manier worden opgepakt wanneer het gevoel ontstaat dat de directe leerkracht dat niet doet.

Elke ouder en elk kind kan een beroep op de vertrouwenspersoon doen als er problemen zijn, van welke aard dan ook. Het gesprek wordt vertrouwelijk behandeld en er worden geen stappen ondernomen zonder uw toestemming.

De intern vertrouwenspersoon neemt initiatief in preventieve activiteiten en coördineert de activiteiten m.b.t. het pedagogisch klimaat, in nauwe samenwerking met de IB'er en de directie.

De intern vertrouwenspersoon zorgt ervoor dat degenen die bij hem of haar komen goed begeleid wordt.

Stichting IJsselgraaf heeft voor de scholen ook een extern vertrouwenspersoon aangewezen.

Deze vertrouwenspersoon ondersteunt ouders/verzorgers, leerlingen, personeelsleden bij vragen en klachten over pesten, discriminatie, agressie, geweld, onderwijskundige zaken of over machtsmisbruik en dergelijke.

De extern vertrouwenspersoon kan benaderd worden door onze intern vertrouwenspersoon, maar ook rechtstreeks. De contactgegevens van de extern vertrouwenspersoon staan in de schoolgids, maar ook op www.ijsselgraaf.nl.

Op deze website is ook de klachtenregeling van stichting IJsselgraaf te vinden.

Registratie en evaluatie

Om te kunnen sturen, evalueren en het beleid bij te kunnen stellen, dragen alle scholen binnen IJsselgraaf zorg voor een nauwkeurige registratie en administratie van incidenten.

De Huet maakt hiervoor gebruik van een registratiesysteem waarin de gegevens van het (interne) meldingsformulier zijn verwerkt.

Het gaat hierbij om administratie van de volgende incidenten:

- Fysiek geweld dat letsel tot gevolg heeft
- Fysiek geweld waarbij wapens gebruikt zijn
- Seksueel misbruik
- Grove pesterijen
- Discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en seksuele geaardheid)
- Bedreigingen
- Vernieling of diefstal van goederen
- Drugs (onderscheiden naar bezit, gebruik en verkoop)

Minimaal eenmaal per schooljaar wordt een overzicht van het aantal meldingen gemaakt.

Dit overzicht bevat algemene gegevens (geen individuele, inhoudelijke of privacygevoelige gegevens) die in de MR en het team van de school worden besproken.

Waar nodig worden er maatregelen ter verbetering genomen, die worden beschreven in een plan van aanpak.

Arbo-coördinator

Stichting IJsselgraaf kent een Arbo-coördinator. Deze coördinator adviseert gevraagd en ongevraagd de schooldirectie over allerlei zaken die met veiligheid te maken hebben, inclusief BHV en arbeidsomstandigheden.

Elke school beschikt over formulieren voor de registratie van onveilige situaties of incidenten.

Privacy

Wij vinden het belangrijk om de privacy van de kinderen en ouders te beschermen en wij houden ons aan de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties e.d. worden als privacygegevens beschouwd. Dit geldt ook voor uitslagen van testen en dergelijke.

De afspraken omtrent privacy van leerlingen, ouders en medewerkers zijn vastgelegd in een tweetal protocollen.

Bijlage 1: Pestbeleid en pestprotocol OBS De Huet

*Ieder kind moet zich op school thuis voelen. Onze school moet een veilige haven zijn.
Wij willen als school een open oor, oog en hart hebben voor onze leerlingen.
Wij willen een school zijn waar kinderen kunnen leren en leven. Dit moet in harmonie zijn met elkaar.
Wij benaderen de kinderen vanuit een positieve levenshouding.
Wij vinden het belangrijk dat kinderen algemeen geldende waarden en normen hanteren waarbij zij respect hebben voor elkaar, voor elkaars eigendommen en elkaars leefomgeving.*

*Tegen discriminatie en pesten treden we alert op.
We proberen preventief te zijn en negatief gedrag in de kiem te smoren.
OBS De Huet werkt hierom met Kanjertraining, een methode die schoolbreed zorgt voor een gedragsaanpak waarin een positieve en sociale omgeving het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt of doet afnemen. Daarnaast is er een pestprotocol.
In het pestprotocol staat het pestbeleid nauwkeurig omschreven.*

*Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen plagen, ruzie maken en pesten.
Het is voor kinderen belangrijk dat ze dit onderscheid leren maken.
Ouders en leerkrachten kunnen hen daarbij helpen.
Kinderen moeten ook zelf leren om met conflicten om te gaan.
Ze ontwikkelen, met vallen en opstaan, hun sociale vaardigheden.
Ze leren omgaan met gevoelens van onvrede en agressie, zowel bij anderen als bij zichzelf.
Ze leren hoe je humor gebruikt, hoe je onderhandelt, wanneer je voor je recht op moet komen of wanneer je moet incasseren. Zij leren een stijl te ontwikkelen die bij hen past. Hier hebben ze ruimte voor nodig.*

*Het moet voor iedereen die met school te maken heeft duidelijk zijn dat we problemen serieus nemen en dat we die problemen consequent aanpakken.
We streven naar een uniform en herkenbaar beleid.
Het team van De Huet vindt het van groot belang dat kinderen altijd bij de leerkrachten op school terecht kunnen.*

Waarom een pestprotocol?

Het team van De Huet wil een veilig en prettig pedagogisch klimaat creëren en waarborgen voor alle kinderen. In een klimaat waarin pesten gedoogd wordt, worden de pedagogische structuur en veiligheid ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. M.b.v. dit pestprotocol wordt duidelijk waar we met elkaar voor staan, en wat we doen ter voorkoming en bestrijding van pesten in de school. Het team is overtuigd van de negatieve gevolgen van pestgedrag en is zich bewust van haar verantwoordelijkheid in deze.

Wat is pesten?

Het is belangrijk pesten niet te verwarren met plagen. Ruzie of plagen komt in een groep leerlingen dagelijks voor. Het behoort tot het natuurlijke gedrag van mensen en dus ook tot dat van kinderen. Plagen is een meer tijdelijk iets, is eenmalig in deze vorm, heeft geen structurele kenmerken, is situatie gebonden, en niet op personen, maar meer op gedragingen van personen gericht. Plagen is ook wederzijds, het gaat over en weer en berokkent geen blijvende schade aan kinderen.

Het verschil tussen plagen en pesten blijft een moeilijke kwestie. Wat in onze ogen plagen is, kan door de betrokkene als pestgedrag ervaren worden.

Pestgedrag is gedrag dat zich structureel en systematisch herhaalt en gericht is op één of enkele specifieke personen. Het is pesten als een kind zich niet kan verweren en het als kwetsend wordt ervaren door het kind.

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- Pesten gebeurt opzettelijk en negatief
- Pesten gebeurt systematisch
- Bij pesten is altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen pester en gepeste (dat kan zowel fysiek als sociaal zijn)
- Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt erger als er niet wordt ingegrepen

Plan van aanpak

In de eerste plaats geldt het gezegde dat voorkomen beter is dan genezen.

Door een **preventieve aanpak** moet worden voorkomen dat pesten een probleem kan gaan worden.

De preventieve aanpak houdt in:

1. We creëren een klimaat waarbinnen pesten geen normaal gedrag is en met behulp van omgangsregels spreken we af hoe we ons ten opzichte van elkaar gedragen.
2. We zien pesten als een serieus probleem.
3. Leerkrachten hebben vaardigheden in signaleren en bestrijden van pestgedrag.
4. OBS De Huet ondersteunt leerkrachten door het in huis hebben van voldoende lesmateriaal om pestgedrag tegen te gaan.

Als pesten zich voordoet moeten leerkrachten, ouders en medeleerlingen dit kunnen signaleren. Een aantal signalen van pestgedrag kunnen bijvoorbeeld zijn:

- buitensluiten
- opmerkingen maken, bijvoorbeeld over kleding of uiterlijk
- bezittingen afpakken
- nooit de echte naam van een leerling gebruiken, maar een bijnaam
- opmerkingen over elkaar via sociale media (*Zie hiervoor ook het protocol Veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met sociale media*)

Bij kinderen die gepest worden kunnen gedragsveranderingen optreden.

Ouders en leerkrachten moeten alert zijn op deze signalen.

Mocht er ondanks de preventieve aanpak toch pestgedrag voorkomen dan hanteren we ook de **directe aanpak**.

De directe aanpak houdt in:

1. Kleine plagerijen worden met en door de kinderen zelf afgehandeld.
2. We nemen het pestprobleem serieus en nemen direct duidelijk stelling tegen het pestgedrag. We maken onderscheid in activiteiten gericht op: het gepeste kind, de pester, de medeleerling(en), de leerkrachten, de ouders
3. We leggen schriftelijk alle gepleegde inspanningen vast in Parnassys.
4. We schakelen wanneer dat nodig is onze interne vertrouwenspersoon in of dienen een klacht in bij de klachtencommissie (www.ijsseelgraaf.nl)

De preventieve aanpak

1. Creëren van een goed klimaat en het gebruiken van omgangsregels

Het voorbeeld van de leerkracht en de ouders is van groot belang.

Er zal minder worden gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar aanvaarding van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar complimenten worden gegeven, waar naar elkaar geluisterd wordt, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar leerkrachten en ouders duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

De leerkrachten werken aan een positief groepsklimaat (bijvoorbeeld middels activiteiten zoals, kringgesprekken, evaluatiegesprekken).

Aan het begin van elk schooljaar bespreekt de leerkracht met de leerlingen de omgangsregels en schoolregels. De schoolregels worden aangevuld met groepsregels die de leerkracht samen met de leerlingen vaststelt.

Het onderling plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen van de school.

Op de website, in de schoolgids en tijdens de algemene informatieavond voor ouders wordt er verwezen naar het schoolveiligheidsplan (waar het pestprotocol deel van uit maakt).

2. *Pesten als een serieus probleem zien*

Pesten komt voor, ook in een veilige school of veilige thuissituatie.

Gelet op de signalen die onderzoekers afgeven (één op de vier kinderen in het basisonderwijs is slachtoffer van pestgedrag!), kan er maar beter van uitgegaan worden dat in elke omgeving gepest wordt. De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar (wat niet wegneemt dat er in lagere groepen ook kan worden gepest).

3. *Leerkrachten hebben vaardigheden in signaleren en bestrijden van pestgedrag*

- De leerkracht moet geborgenheid en veiligheid bieden door eigen voorbeeldgedrag.
- De leerkracht moet kunnen observeren en signaleren en direct ingrijpen bij dreigende peestsituaties.
- De groepsleerkracht meldt opvallende resultaten bij de IB-groepsbesprekingen en noteert dit in Parnassys.
- Tijdens de groepsbesprekingen met de IB'er wordt gevraagd naar de sfeer in de groep en naar het welbevinden van de individuele leerlingen. Dit gebeurt d.m.v. instrumenten als het sociogram en de meetinstrumenten van ons IEP-LVS.

4. *Ondersteuning van leerkrachten*

Er wordt rekening gehouden met verschil in leeftijd/ontwikkelingsniveau en daarom onderscheid gemaakt in (les)activiteiten voor de onder- en bovenbouw. Het onderwerp wordt regelmatig aan de orde gesteld en er wordt gebruik gemaakt van andere bewoordingen zoals, buitensluiten, anders zijn, aanvaarden van verschillen, veiligheid, omgaan met elkaar en ook met gebruikmaking van verschillende werkvormen, zoals lezen, voorlezen, spreekbeurten, rollenspelen, uiten van gevoelens, kringgesprekken, groepsopdrachten, naar aanleiding van krantenknipsel, tv-uitzending (als de situatie erom vraagt).

Hiervoor maakt OBS De Huet gebruik van de Kanjertraining. Daarnaast hebben wij ons eigen jaarplan opgesteld, waarin ook aandacht is voor de Gouden Weken aan het begin van het schooljaar en onderwerpen als meidenvenijn.

De directe aanpak

1. *Het afhandelen van kleine plagerijen*

Wanneer de leerkracht kleine plagerijen signaleert, worden deze afgehandeld door de kinderen zelf indien nodig met hulp van de leerkracht.

De problemen worden besproken en er worden afspraken gemaakt over vervolgedrag.

Voor sommige kinderen is het moeilijk over hun gevoelens te praten, maar eerdergenoemde methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, kan hierbij helpen.

Bij een ernstige pestzaak worden de ouders van het gepeste kind uitgenodigd voor een gesprek over het probleem en de wijze van aanpak. Bij herhaling van kleine plagerijen worden deze opgevat als een 'grotere' pestzaak en als zodanig behandeld.

2. *Het serieus nemen van een pestprobleem en direct duidelijk stelling nemen tegen het pestgedrag*

Als pestgedrag wordt vermoed of geconstateerd, onderneemt de leerkracht actie.

Er wordt onderzoek gedaan waarbij de leerkracht informierend (en niet beoordelend) met het slachtoffer praat. De leerkracht neemt wanneer dat nodig is, contact op met de ouders van het gepeste kind en informeert of zij bij hun kind de laatste tijd afwijkend gedrag hebben geconstateerd.

We vinden deze samenwerking met ouders erg belangrijk, ouders en leerkrachten hebben elkaar nodig wanneer het gaat om het tegengaan van pestgedrag.

Daarnaast praat de leerkracht met de vermoede pester door hem/haar te confronteren met het pestgedrag en door hem/haar het volgende duidelijk te maken:

- Het concrete gedrag dat je als leerkracht niet accepteert
- Het gevoel dat dit gedrag jou als leraar geeft
- Het gevolg van dit gedrag (voor jou als leerkracht)

Wanneer een leerkracht merkt dat na zijn/haar inspanningen zoals boven omschreven het pestgedrag niet vermindert, zijn verdere inspanningen vereist ('grotere pestzaak').

De diverse betrokkenen bij het pestgedrag te weten: gepeste, pester, medeleerlingen, ouders, leerkracht(en) spelen allemaal een eigen rol.

Alle betrokkenen worden daarop aangesproken en er wordt geprobeerd een ontwikkeling in gang te zetten naar gewenst gedrag.

We onderscheiden daarbij vijf sporen. De zogenaamde vijfsporen aanpak werkt als volgt:

- a. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt door te luisteren en te werken aan oplossingen.
- b. Begeleiding bieden aan het kind dat zelf pest door praten en hulp te bieden.
- c. De middengroep betrekken bij het oplossen van het pestprobleem.
Niet alleen de pester en het kind dat gepest wordt, spelen een rol in het probleem, maar ook de 'meelopers' en de zwijgende groep. Ook zij beïnvloeden het gedrag binnen de groep en kunnen een bijdrage leveren aan het stoppen van pestgedrag en het behouden van een veilige sfeer in de groep.
- d. Andere leerkrachten informeren zodat het probleem gezamenlijk gedragen wordt.
- e. De ouders steunen door informatie en advies te geven.

Bij A: Steun bieden aan kinderen die gepest worden:

- De leerkracht toont medeleven door te luisteren en te praten
- De leerkracht gaat na welke oplossing de leerling zelf wil
- De leerkracht benadrukt de sterke kant van de leerling
- De leerkracht zoekt en oefent met de gepeste leerling reacties op pestgedrag

Bij B: Begeleiding bieden aan het kind dat zelf pest:

- De leerkracht zoekt met de leerling naar de reden van de ruzie / het pesten
- De leerkracht laat zien wat het effect is van zijn of haar gedrag
- De leerkracht laat de leerling excuses aanbieden
- De leerkracht laat zien welke sterke / leuke kanten de gepeste leerling heeft
- De leerkracht maakt duidelijk dat pesten verboden is op onze school
- De leerkracht leert de leerling zich te beheersen en niet meteen kwaad te reageren
- De leerkracht helpt de leerling om positieve relaties met andere leerlingen te onderhouden

Bij C: De middengroep betrekken bij het oplossen van het pestprobleem

De meeste kinderen houden zich het liefst afzijdig als er wordt gepest. Als ze het zouden opnemen voor het slachtoffer, lopen ze de kans zelf gepest te worden. En iedere dag zien ze hoe erg dat is. Veel kinderen voelen zich schuldig dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of een volwassene te hulp roepen. Er zijn ook kinderen die absoluut niet in de gaten hebben dat er gepest wordt. Ze zien misschien wel iets gebeuren, maar kunnen de ernst van de situatie niet inschatten. Tijdens gesprekken in de klas wordt geprobeerd hen te mobiliseren.

Bij D: Andere leerkrachten informeren

We informeren andere leerkrachten wanneer er sprake is van pestgedrag.

Ons gezamenlijke uitgangspunt is: bij ons op school wordt pesten niet getolereerd!

Ieder teamlid zal pestgedrag hoe dan ook aanpakken.

We helpen elkaar bij observatie van het pestgedrag in en om de school.

Bij E: De ouders steunen

Wij nemen ouders die zich zorgen maken over pesten serieus. Het pestprobleem pakken we samen met hen aan. Dit geldt zowel voor ouders van kinderen die gepest worden als kinderen die zelf pesten.

Wanneer dat nodig is, verwijzen we ouders door voor deskundige hulp voor hun zoon of dochter, of geven we advies.

Verder zorgen we ervoor dat we ouders niet alleen op de hoogte brengen van (ernstige) pestsituaties, maar informeren we hen ook over afspraken die gemaakt worden en over de voortgang van het proces.

3. Vastleggen van de inspanningen

Elk signaleren van pestgedrag wordt schriftelijk vastgelegd in Parnassys.

Onder Notities staat een kopje: Melding Pestgedrag en bevat minimaal de volgende onderwerpen:

- datum, groep en leerkracht
- betrokkenen
- omschrijving hoe probleem is gesignaleerd
- beschrijving incident(en)
- genomen maatregelen door school als geheel
- genomen maatregelen in de groep
- individuele maatregelen

4. Vertrouwenspersoon en klachtencommissie

Als de aanpak niet tot het gewenste resultaat leidt, kan er een beroep worden gedaan op de interne vertrouwenspersoon. In extreme gevallen kan er eventueel met behulp van de vertrouwenspersoon een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie van de school, die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en hierover adviseert aan het bevoegde gezag, te weten directie en bestuur. Op onze school is Nicole van Gerven de interne vertrouwenspersoon.

Adviezen aan ouders

Tips voor ouders van kinderen die gepest worden

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport

- Stimuleer uw kind om de nabijheid van vrienden op te zoeken
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Tips voor ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak of beslissingen van de school staat

Afronding

Het is belangrijk om de leerlingen te blijven volgen en goed op te letten of het (digitale) pesten daadwerkelijk is gestopt. Leerlingen die gepest worden, vragen we regelmatig hoe het met hem of haar gaat. Dit doen we in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij of zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat.

Ook de leerling die gepest heeft blijven we volgen. Deze leerlingen hebben vaak ook behoefte aan positieve aandacht.

Bijlage 2: Veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met sociale media

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten.

Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat. Het is een groeiend probleem. Daarom is een aanvulling op het huidige pestprotocol van OBS De Huet belangrijk.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, of het versturen van een e-mail bom. Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met cyberpesten. Niet al deze vormen zal je vinden op de basisschool, maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden. De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten.

De teamleden van De Huet streven er naar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog, te voorkomen. Dit zal niet altijd lukken, omdat deze vorm van pestgedrag zich buiten school afspeelt. Toch vinden de teamleden het erg belangrijk om te doen wat in hun vermogen ligt. Immers, kinderen kunnen pas goed leren als ze zich veilig voelen.

Stap 1: Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap.

Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Leerkrachten wegen af of deze gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of in een driegesprek. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn/haar verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat.
- door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Gesprek met de dader(s)

Het is van belang dat de leerkracht:

- in gaat op wat er gaande is
- doorvraagt
- goed luistert naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus neemt
- wijst op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling;
- duidelijk maakt dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is

Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat wel het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) wordt belaagd. Op het moment dat hier sprake van is, treedt het pestprotocol in werking.

Stap 2: Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt.

Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt hierover geïnformeerd worden.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- De leerkracht adviseert de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.
- De leerkracht kan de ouders/verzorgers voor meer informatie verwijzen naar bijvoorbeeld: Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (voorheen de onderwijstelefoon). www.pestweb.nl. Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders/verzorgers.

Stap 3: Afronding

Er is sprake van een afronding wanneer de ouder/verzorgers op de hoogte zijn gebracht, alleen wanneer het pestgedrag ook daadwerkelijk is gestopt.

Het is belangrijk om de leerlingen te blijven volgen en goed op te letten of het digitale pesten daadwerkelijk is gestopt.

Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat.

Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat.

Ook de leerling die gepest heeft, kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

Omgaan met sociale media

Sociale media zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij en dus ook niet bij iedereen die betrokken is bij scholen. Sociale media kunnen een goede bijdrage leveren aan de professionaliteit van onderwijspersoneel en de kwaliteit van het onderwijs. Net zoals bij de introductie van internet en e-mail eind vorige eeuw levert het gebruik van sociale media vragen op over het gebruik van deze individuele en meestal openbare communicatiekanalen.

In het protocol digitaal handelen (*bijlage 10 van het uitgebreide veiligheidsplan*) staat beschreven wat we van medewerkers verwachten op dit gebied.

Op OBS De Huet willen wij kinderen leren hoe ze verantwoord om kunnen gaan met sociale media. Daarbij hebben we de volgende regels afgesproken:

1. Respecteer en bewaak privacy

Ga zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie. Alles wat op internet geplaatst wordt, kan daar na lange tijd nog worden teruggevonden. Laat op websites geen persoonlijke gegevens achter zoals je adres, je bankrekening of je telefoonnummer. Gebruik geen gegevens van medeleerlingen, medewerkers van de school, andere mensen of zelfverzonnen personen

2. Denk na over afbeeldingen

Publiceer alleen afbeeldingen en geluidsopnames wanneer de mensen die erop staan dat goed vinden. Publiceer geen foto's, filmpjes of geluidsfragmenten waarmee je jezelf en/of anderen in de problemen kunt brengen

3. Toon respect

Gedraag je online zoals je dat ook binnen (en buiten) de school hoort te doen. Zend of plaats geen berichten die kwetsend, discriminerend of haatdragend zijn voor een andere persoon, een groep of de school.

4. Doe normaal

Gebruik sociale media alleen in de les wanneer je daarvoor toestemming hebt en het zinvol is voor de les. Reageer niet op berichten van binnen of buiten de school tijdens lestijd.

5. Zeg wie je bent

Spreek voor jezelf en wees eerlijk. Reageer niet anoniem op artikelen of berichten.